

Рівненський державний гуманітарний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра *практичної психології та психотерапії*

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОК-17. Асистентська практика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма **«Психологія»**
Освітній ступінь **Магістр**
Галузь знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**
Спеціальність **053 «Психологія»**

Інститут психології та педагогіки, Психолого-природничий факультет

Рівне-2018 р.

Робоча програма **Асистентської практики** для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності 053 «Психологія».

Мова навчання українська

Розробники:

Воробйов А.М., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Безлюдна В.І., факультетський керівник асистентської практики, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету

Протокол від «28» серпня 2018 року № 7

Завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ

_____ (проф. В.М.Ямницький)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено методичною комісією психолого-природничого факультету РДГУ за спеціальністю 053 «Психологія»

Протокол від «31» серпня 2018 року № 7

Голова методичної комісії психолого-природничого факультету РДГУ за спеціальністю 053 «Психологія»

_____ (доц. В.Р.Павелків)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©Воробйов А.М., 2018 рік
© РДГУ, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7,5	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Основна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	6-й	6-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 225		11-й	11-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання ¹ : аудиторних – — самостійної роботи студента – —	Спеціальність:	—	—
	053 «Психологія»	Практичні, семінарські	
		—	—
	Освітній ступінь магістр	Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		225	225
		Індивідуальна робота: —	
Вид контролю: диференційований залік			

2. Мета та завдання виробничої практики

2.1. **М е т а** практики полягає у практичному ознайомленні студентів із загальними закономірностями навчально-виховного процесу у вищій школі, формуванні психологічних основ викладацької діяльності, розвитку професійної самосвідомості та мотивації.

Асистентська практика є однією з важливих форм роботи студентів, яка забезпечує цілісність професійної підготовки майбутніх викладачів вищої школи. Здобуті та закріплені знання дозволять майбутнім спеціалістам адекватно впливати на особистість на різних етапах вузівського навчання, створювати належні умови для забезпечення її розвитку і самореалізації; допоможуть у розробці релевантних педагогічних, та методичних шляхів організації навчально-виховного процесу у вищій школі. Даний вид практики націлений на вирішення задач, які пов'язані з розвитком гуманітарного мислення студентів, формування у них психолого-педагогічних знань та умінь необхідних для професійної викладацької діяльності.

2.2. Завдання асистентської практики:

- ознайомлення магістрантів з особливостями організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- розвиток та вдосконалення вмінь спостерігати та аналізувати роботу викладачів вузу, її зміст, специфіку, форми, структуру;
- ознайомлення з основами трансферної системи освіти, особливостями її реалізації у вищих закладах;

¹ Співвідношення аудиторної та самостійної роботи:
для денної форми –
для заочної форми –

- оволодіння навичками викладацької діяльності;
- формування умінь здійснювати розробку методичного супроводу навчальних дисциплін та їх викладання .

2.3. Згідно освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у студентів у процесі асистентської практики мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблему.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

фахові:

- Здійснювати процеси навчання і виховання у вищій школі.
- Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та /або практики..
- Здійснювати практичну діяльність (психодіагностичну, психотерапевтичну, психокорекційну чи тренінгову) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність у сфері психології, пропагувати здоровий спосіб життя та підвищувати психологічну культуру населення.
- Оцінювати межі власної компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- Здатність виконувати обов'язки асистента у закладах вищої освіти.

2.4. Прогнозовані результати навчання

- Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- Ілюструвати прикладами закономірності та особливості функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здійснювати пошук опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість.
- Реалізовувати принципи і методи проектування навчальних ситуацій, сценаріїв лекцій, семінарів, практикумів, лабораторних тощо.
- Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.
- Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

- Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

На виробничу практику відводиться **225** годин /7,5 кредитів ECTS/

3. Програма асистентської практики

Змістовий модуль 1.

Вивчення загальних закономірностей діяльності кафедр психології. Спостереження і аналіз викладацької діяльності

Першим етапом проходження асистентської практики є ознайомлення студентів з діяльністю кафедр психології, плануванням роботи, виробничою документацією, особливостями роботи викладачів вищої школи. На цьому етапі студенти ознайомлюються з документацією, яка ведеться на кафедрі та ведуть спостереження за основними формами педагогічної діяльності викладачів. Ознайомлення з документацією розпочинається з аналізу плану роботи кафедри. Студенти аналізують структуру плану, його зміст, загальний обсяг; вивчають співвідношення різних видів діяльності, знайомляться з плануванням роботи методичного та наукових семінарів. Після цього студенти переходять до ознайомлення з іншими видами документації, які ведуться на кафедрі: навчальні плани, навчальні програми, робочі програми, індивідуальні плани викладачів. Студенти знайомляться з особливостями методичного забезпечення психологічних дисциплін, та спостерігають за роботою викладачів психології.

За результатами вивчення документації та спостереження за роботою викладачів студенти пишуть **анотований звіт**, у якому висвітлюють зміст, структуру та особливості виробничої документації та презентують зміст спостережень за роботою викладача-наставника та магістрантів-практикантів.

Форма звіту: анотований звіт ; карти-спостережень навчальних занять, за схемою поданою у додатках (6 шт.)

Змістовий модуль 2.

Розробка методичного забезпечення навчальної дисципліни

Студенти під керівництвом методиста розробляють робочу програму навчального курсу або окремі розділи об'ємних курсів, готують тексти лекцій, навчальні та контролюючі тести, програму підсумкового звіту, пакети візуального супроводження дисциплін, плани семінарських та практичних занять, складають списки рекомендованої літератури, анотовані списки наукових джерел.

Форма звіту: робоча навчальна програма курсу (розділів) , 2 блоки тестових програм, один з яких є навчальним, інший контролюючим. список рекомендованої літератури до курсу, методичне забезпечення занять.

Змістовий модуль 3.

Викладання дисциплін психологічного циклу.

Студенти здійснюють викладання дисциплін психологічного циклу у обсязі двох пробних занять, двох залікових лекційних та чотирьох семінарських занять.

Форма звіту: два конспекти лекційних занять, чотири конспекти практичних (лабораторних) занять

9. Методи контролю

Звітна документація, характеристика на студента з бази практики.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ, ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Модуль 1			Підсумкове оцінювання	Сума
ЗМ -1	ЗМ -2	ЗМ -3		
10	25	25	40	100

ЯКІСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Оцінюванню підлягають:

- анотація на навчально-методичних документів – **3 бали**;
- відвідування та обговорення занять викладачів – **4 бали**;
- відвідування, обговорення та рецензування занять магістрантів-практикантів – **6 балів**;
- підготовка планів-конспектів – **18 балів**;
- підготовка методичних матеріалів – **17 балів**;
- проведення аудиторних занять – **42 бали**;
- виступ з повідомленням на методичному семінарі – **4 бали**;
- аналітичний звіт з рекомендаціями щодо удосконалення практики – **3 бали**;
- якість оформлення звітної документації – **3 бали**.

11. Методичне забезпечення.

- 1) освітньо-професійна програма «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- 2) наскрізна програма практики;
- 3) методичні матеріали.

12. Рекомендована література

Базова література

1. Лозниця В.С. Основи психології та педагогіки: Навч. посіб. – К.: МОНУ. КНЕЦ, 2001. – 288 с.
2. Педагогика и психология высшей школы / Под ред. М.В.Буяновой-Топорковой.– Ростов-на Дону, Феникс. – 2002. – 544 с.
3. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособ: Академия, 2001. – 302 с.
4. Якунин В.А. Педагогическая психология. – СПб.: Полиус, 1998. – 639с
5. Педагогика и психология высшей школы / Под ред. М.В.Буяновой-Топорковой.– Ростов-на Дону, Феникс. – 2002. – 544 с.

Допоміжна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К., 1998. – 558 с.
2. Вичков В.И. и др. Введение в профессию “Психолог”: Учеб. пособ. – М.: МОДЕК, 2004. – 463 с.
6. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посіб. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – 166 с.
7. Дьяченко М. И., Кандыбович Л.А. Психология высшей школы: Учеб. пособ. – Минск, Изд-во БГУ, 1981. – 383 с.
3. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособ. – М.: Академия, 2001. – 206 с.

4. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Укл. Степко. – К.: 2004. – 24 с.
5. Попов В.А. Дидактика высшей школы: Учеб. пособ.– М.: Академия, 2001.– 131с.
6. Педагогічна майстерність / І.А.Зазюн та ін. – К.: Вища школа, 1997.– 348 с.
7. Семиченко В.А. та ін. Психологічна структура педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: ВПЦ “Київськ. Університет”, 2000. – Ч 1 – 217; с.; Ч.2 – 230 с.
8. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособ: Академия, 2001. – 302 с.
9. Реан А.А. Психология и педагогика. – СПб.: Питер, 2000. – 432 с.
10. Чернышевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе. – М.: Юнита-Дана, 2002. – 437 с.
11. Якунин В.А. Педагогическая психология. – СПб.: Полиус, 1998. – 639с.

Методична література

1. Мостова І.М. Першокурсник: Поради психолога. – К.: Тандем, 2000. – 76с.
2. Петров Э.Г. Самоусовершенствование преподавателя (пути улучшения тех. обучения). – Херсон: ОЛДІ, 2001. – 143 с.
3. Психолого-педагогический практикум в системе образования.: Учеб. -метод. пособ. / М.В.Ермолаева и др. – М.: НПО”Модек”, 1998. – 288 с.
4. Рогов Е.И. Личность учителя: Теория и практика: Учеб. пособ. – Ростов-на Дону: Фенікс, 1996. – 512 с.
5. Сборник методов диагностики и способов формирования профессиональных качеств личности будущего учителя: Учеб. пособ. / Авт. Л.В. Бешевень и др. – Кривой Рог, 1993. – 149 с.
6. Семенова Е.М. Тренинг эмоциональной устойчивости педагога. – М.: Изд-во Институт психотерап., 2002. – 212 с.
7. Шевандрин И.И. Социальная психология в образовании: Учеб. пособ. – М.: Владос, 1995. – 544 с.
8. Яценко Г.С. Активная социально-психологическая подготовка учителя к общению с учащимися. – К.: Освіта, 1993. – 208 с.

Довідкова література

1. Закон України “Про вищу освіту ”// Вища школа, 2002. – №2. – С. 9-17
2. Пидкасистый П.И. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы. – М., 1999. – 354 с.
3. Словарь практического психолога / Под ред. С.Ю. Головина. – Минск: Харвес, 1998. – 800 с.
4. Словарь-справочник по возрастной и педагогической психологии / Под ред. М.В.Гамезо. – М.: Пед. общество России, 2001. – 128 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

До числа корисних *інформаційних масивів* належать:

1. **MEDLINE** з доступом через <http://www.nlm.nih.gov/databases/freemedl.html> або <http://www.healthgate.com>;
2. <http://www.yahoo.com/Science/Psychology>;
3. <http://maple.lemoyne.edu/~hevern/psychref.html>;
4. <http://www.grohol.com/web.htm>;
5. <http://www.mindspring.com/wmmoore/psych.htm>;
6. <http://sosig.esrc.bris.ac.uk>.
7. <http://vygotsky.motiv.msu.su>;
8. <http://www.apa.org/>.
9. <http://www4.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

10. <http://www.free.net>; RELARN-IP
11. <http://www.ripn.net>;
12. <http://www.rannet.ru>
13. <http://www.psychology.ltsn.ac.uk>
14. <http://www.lemoyne.edu/OTRP/internet.html>